

CCD kamera v Partizánskom

Keď sme v r. 1998 získali na hvezdáreň v Partizánskom CCD kameru Starlight XPress a plánovali odborný pozorovací program, v ktorom by našla uplatnenie, nepredpokladali sme, že jeho realizácia zaberie obdobie niekoľkých rokov. Aký je teda jej súčasný stav? Asi najväčším problémom práce s kamerou v Partizánskom je fakt, že kamera nie je umiestnená na ďalekohľade permanentne. Z toho vyplýva, že vždy keď chceme s kamerou pozorovať, treba ju najprv zaostriť a zorientovať zorné pole. V našich podmienkach to znamená stratu pozorovacieho času asi 60 – 90 minút. Pravdepodobne podobné problémy majú aj iní majitelia CCD kamier na Slovensku, nakoľko odborné výsledky z nich nevidno. Čo je v každom prípade veľká škoda. V Partizánskom sa cez počiatočné problémy pomaly dostávame, optimalizujeme systém práce s kamerou v miestnych podmienkach a snáď sa už čoskoro zapojíme do odborných pozorovaní. Spočiatku to chceme skúsiť s astrometrickým sledovaním asteroidov a komét a pozorovaním premenných hviezd. Neskôr snáď aj s fotometriou. Kameru v súčasnosti používame v spojení s ďalekohľadom Newton 203/900 (*výroba Milan Kamenický*).

A čo zaujímavého sa nám podarilo pomocou kamery napozorovať v poslednej dobe? Ešte cez MARS (*o akcii viac v Kozmose 6/2000*) sa nám v noci 25./26. júla podarilo pozorovať rozpadajúcu sa kométu C/1999 S4 (LINEAR) (*viď samostatný článok G. Okšu v Kozmose 5/2000*) a na prelome júla a augusta sme opäť pozorovali niektoré z blízkozemných asteroidov. K pozorovaniu planétky (6489) Golevka (*Kozmos 6/1999*), pribudli teraz planétky **(2100) Ra-Shalom** (*typ Aten, doba obehu iba 277 dní*), **2000 LC₁₆** (*typ Amor, priemer asi 700 metrov*) a **2000 NM** (*typ Apollo*). Zaujímavá je najmä planétka 2000 NM, ktorú 2. júla 2000 objavil v americkom Fitchburgu amatér(!) L. L. Amburgey pomocou 0.21-m ďalekohľadu. Navyše išlo o najväčšiu blízkozemnú planétku objavenú za posledného 1 a pol roka. Snímky boli použité na astrometriu a zaslané do MPC (*Minor Planet Center*).

A na záver jedna zaujímavosť: planétku 2000 NM sa nám podarilo v čase jej maximálnej jasnosti (*13. mag, tri dni po objave*) aj odфотографovať. Pokiaľ viem, ide o prvú fotografickú snímku blízkozemného asteroidu na Slovensku od čias, keď na Skalnatom plese skončil úspešný program fotografického sledovania (*a objavovania*) asteroidov. Spomínanú fotografiu, ale najmä CCD snímky blízkozemných planétok (*spolu s animáciami*) môžu záujemcovia nájsť na stránke hvezdárne na adrese <http://www.hvezdaren.sk>, odkaz *Pozorovania*.

Peter Kušnirák